

Notat om høring over vejledning om klima og bæredygtighed i planlægningen

Notatet følger op på den offentlige høring over udkast til vejledning om klima og bæredygtighed i planlægningen. I notatet er væsentlige bemærkninger fra høringen refereret, og det er beskrevet, hvordan Plan- og Landdistriktsstyrelsen har fulgt op på de indkomne høringssvar.

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
www.plst.dk
Telefon 3330 7010
e-mail plst@plst.dk
Sagsnr.
2023 - 7238
Doknr.
211599
Dato.
30..10.2024

Høringen

Udkast til vejledning om klima og bæredygtighed har været i høring hos en række offentlige myndigheder, organisationer mv. fra den 28. juni til den 30. august 2024. Udkast til vejledningen har i samme periode været offentliggjort på høringsportalen. Styrelsen har modtaget i alt 23 høringssvar i høringsperioden.

Følgende høringssvar har oplyst, at de ikke har bemærkninger til udkast til vejledning: Byggeskadefonden, DSB, Danske Regioner, Danske Kloakmestre; Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Ribe Stift, Rigsrevisionen, Vikingeskibsmuseet.

Følgende høringssvar har bemærkninger til udkast til vejledning:

Danmarks Frie AutoCampere, Danske Destinationer, Danske Havne, DI (Dansk Industri), Esbjerg Kommune, Feriehusudlejernes Brancheforening, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Friluftsrådet, Faaborg-Midtfyn Kommune, Green Power Denmark, Hvidovre Kommune, KL (Kommunernes Landsforening), Københavns Kommune, Landbrug & Fødevarer, Randers Kommune.

Høringssvarene

Herunder er de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar refereret. Plan- og Landdistriktsstyrelsens bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i vejledningen i anledning af høringssvarene, er skrevet i kursiv. Der henvises til indholdsfortegnelsen nedenfor.

Bemærkninger af generel politisk karakter samt forslag og bemærkninger, der ikke vedrører udkastet til vejledningen, indgår ikke i notatet.

Indhold

1. Generelle bemærkninger	2
2. Klima i planlovens formålsbestemmelse	3
3. Nationale interesser	5
3.1. Klimabeskyttelse som national interesse	5
3.2. Vindmøller og solceller i herregårds- eller godslandskaber	6
3.3. Stiftsøvrighedens indsigelsesret	8

4. Lokalplanlægning for "grøn" parkering	9
4.1. Parkeringspladser til el- og delebiler, ladestandere mv. og nulparkering.....	9
5. Bynatur	10
5.1. Begrønningsprocent i kommuneplanen.....	10
5.2. Naturforhold og grønne arealer i lokalplaner.....	11
5.3. Byhaver som midlertidig anvendelse.....	12
6. Planlægning for klimatilpasningstiltag	13

1. Generelle bemærkninger

Esbjerg Kommune foreslår, at vejledningen henviser til værktøjer eller processer, som kan bringes i spil tidligt i planprocessen, for at sikre en mere helhedsorienteret og bæredygtig planlægning.

Esbjerg Kommune ønsker, at vejledningen indeholder eksempler og erfaringer til inspiration for landets kommuner. Alternativt at der efterfølgende udarbejdes et eksempel på mere bæredygtig planlægning.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) havde gerne set, at det blev et krav, at lokalplanerne skulle stille minimumskrav, som aktivt bidrager til at understøtte den grønne omstilling.

FRI bemærker at, det bør fremhæves i vejledningen, at hvis der i en lokalplan stilles krav til klimaaftryk, biodiversitet eller naturmangfoldighed, bør der samtidig være en klar beskrivelse af, hvordan disse krav skal måles og dokumenteres.

FRI bemærker, at udkast til vejledningen nævner, at ressourceudtræk og materialeanvendelse ikke er behandlet, da det hører under Bygningsreglementet. Dette er en udfordring i forhold til anlæg af infrastruktur, forsyninger mv., da Bygningsreglementet ikke regulerer anlægsprojekter og der ikke findes en tilsvarende regulering, der omfatter disse områder.

FRI bemærker, at vejledningen med fordel kunne suppleres med en række eksempler på, hvordan kommunerne kan understøtte den grønne omstilling i den fysiske planlægning.

Københavns Kommune ser gerne, at der gives flere redskaber til at styrke kommunernes mulighed for at stille krav til CO₂-reduktioner og klimahensyn allerede i lokalplanlægningen.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at vejledningen har til formål at uddybe de planlovsændringer vedrørende klima, grøn omstilling og natur, som trådte i kraft henholdsvis den 1. juli 2023 og den 1. januar 2024.

Forslaget om, at lokalplaner skal stille minimumskrav, som aktivt bidrager til at understøtte den grønne omstilling, kræver lovændring. Der kan heller ikke efter den gældende lovgivning stilles krav i planlægningen vedrørende udledning af drivhusgasser fra bygninger og anlæg, herunder materialer hertil, uanset om der er tale om anlæg, der falder uden for bygningsreglementet.

I 2022 har Plan- og Landdistriktsstyrelsen og Realdania igangsat Plan22+. Plan22+ er en femårig indsats, som understøtter kommunerne klimaarbejde ved

at udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem den fysiske planlægning. Plan22+ varetages af et selvstændigt sekretariat, som er forankret i Dansk Byplanlaboratorium.

De ovennævnte bemærkninger fra høringsparterne giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.

2. Klima i planlovens formålsbestemmelse

Danmarks Frie AutoCampere bemærker, at når klimahensyn nu indgår planloven, er det relevant i planarbejdet også at medtage ønsket om klimamæssige vurderinger ift. bygningernes og anlæggenes materialer, opførelse, udledninger over den forventede levetid samt deres nedrivning/fjernelse og mulig genbrug af materialer, elementer eller grundens ledningsmæssige forhold.

Dette også fordi planloven indeholder afsnit om midlertidige bygninger til forskellige anvendelser, midlertidige anvendelser og tilpasninger af eksisterende byggeri og tidsbegrænsede dispensationer.

Esbjerg Kommune foreslår en forklaring af udtrykket ”bæredygtighed” og en uddybende forklaring på hvad der menes med ”... så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag (...)” og hvordan dette kan ses i en klimakontekst.

Esbjerg Kommune bemærker, at det i vejledningen fremgår, at hensynet til klimabeskyttelse og reduktion af CO₂-udledningen ikke i sig selv kan udgøre en planlægningsmæssig begrundelse for lokalplanlægningen. Esbjerg Kommune vil gerne henstille til at dette genovervejes, således kommunerne få bedre værktøjer til at fremme bæredygtigheden i nybyggerier gennem materialebestemmelser.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører bemærker, at afsnit 4 på side 5 (”Udvidelsen af formålsbestemmelsen...”), synes uklart formuleret og med fordel kunne uddybes. Der kan opstå forvirring omkring forståelsen af begreberne klima, klimahensyn, klimatilpasning, klimabeskyttelse og CO₂e-udledninger i relation til den planlægningsmæssige begrundelse for lokalplanlægningen.

Faaborg-Midtfyn Kommune bemærker, at det beskrives at de ”lovlige” planlægningsmæssige begrundelser er miljøhensyn, funktionelle hensyn og arkitektoniske hensyn samt klimatilpasning og forebyggelse af forurening. Det er uklart, hvorfor hensynet til at værne om klimaet ikke er med i listen, nu hvor klima er skrevet ind i planlovens formål. Det beskrives at byggematerialer og bygningers CO₂-udledning ikke er omfattet af planlovsændringerne, men at disse er reguleret i bygningsreglementet. Men dette forklarer ikke, hvorfor klima ikke bliver en ”lovlig planlægningsmæssig begrundelse”.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) bemærker, at forståelsen af afsnit 4 på side 5, 'udvidelse af formålsbestemmelsen...', synes uklart formuleret og kunne med fordel uddybes. Der kan opstå forvirring omkring forståelsen af begreberne klima, klimahensyn, klimatilpasning, klimabeskyttelse og CO₂e-udledninger i relation til den planlægningsmæssige begrundelse for lokalplanlægningen.

KL bemærker, at det er centralt for vores klimaaftryk, hvordan vi bygger og bor, og hvordan vi bruger landets arealer. KL finder det derfor også positivt, at klima

blev skrevet ind i planlovens formålsparagraf. KL bemærker, at det dog fortsat ikke står tydeligt i vejledningen, hvordan dette forhold mere præcist kan anvendes i forbindelse med kommuners planlægning.

Københavns Kommune bemærker, at vejledningen melder klart ud om de store begrænsninger i anvendelse af klimahensyn i lokalplanlægningen, og at de nye regler ikke ændrer grundlæggende ved dette. Kommunen fremsætter i den forbindelse en række anbefalinger om ændringer af planloven.

Landbrug & Fødevarer savner, at der under vejledningens kapitel 2 "Klima i planlovens formålsbestemmelse", kommer en præcisering af, at ændringen ikke medfører, at en kommunes planlægning kan medføre afslag på konkrete erhvervsprojekter med henvisning til formålsparagraffen. Således bør vejledningen være mere konkret i forhold til, hvad klima i formålsparagraffen konkret er forbeholdt planlægning af f.eks. klimatilpasningsprojekter.

Randers Kommune bemærker at, I forhold til forebyggelse af klimapåvirkninger for at reducere udledning af drivhusgasser / CO₂ kan vejledningen med fordel styrkes med et par eksempler på virkemidler på kommuneplan- og lokalplanniveau. På strategisk niveau kunne det være emner som fortætning, placering af erhvervsområder ift. infrastruktur, genanvende eksisterende bygninger, skovrejsning. Randers Kommune spørger hvilke virkemidler, der sigtes til på lokalplanniveau, når vejledningen uddyber, at udledning af CO₂ fra byggematerialer og bygninger forventes håndteret via bygningsreglementet?

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at vejledningen har til formål at uddybe de planlovsændringer vedrørende klima, grøn omstilling og natur, som trådte i kraft henholdsvis den 1. juli 2023 og den 1. januar 2024. Begrebet bæredygtighed indgår i planlovens formålsbestemmelse, men ikke i den ændring af formålsbestemmelsen eller de andre ændringer af planloven, som denne vejledning har til formål at uddybe.

Som det fremgår af udkastet til vejledning, giver planlovens formålsbestemmelse, som nu omfatter "klima", kommunerne mulighed for at varetage klimahensyn som et lovligt hensyn i planlægning og administration efter planloven på lige fod med hensyn til natur, miljø, vækst og erhvervsudvikling.

Begrebet klimahensyn relaterer sig i denne sammenhæng til formålsbestemmelsens nye formulering om at "værne om ... landets ... klima" og dermed til forebyggelse af klimaforandringer. Klimahensyn omhandler særligt indsatser for at nedbringe udledningen af drivhusgasser.

Klimatilpasning, dvs. håndtering af effekterne af klimaforandringer, indgår ikke i begrebet klimahensyn, men falder som hidtil ind under andre dele af formålsbestemmelsen¹.

Udvidelsen af formålsbestemmelsen har givet afsæt til, at der efterfølgende er indført specifik hjemmel til at fastsætte visse lokalplanbestemmelser om parkering

¹ Jf. forarbejderne til en planlovsændring i 2012 (lovforslag nr. L 148 fremsat 2012-03-29), hvor det anføres, at "klimatilpasning ... kan rummes i lovens formålsbestemmelse om bl.a. udvikling på bæredygtigt grundlag, og om en hensigtsmæssig udvikling ud fra en planmæssig og samfundsmæssig helhedsvurdering".

med henblik på reduktion af udledning af drivhusgasser, jf. vejledningens afsnit 4 om lokalplanlægning for "grøn" parkering. "

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har på baggrund af høringen tilføjet ovennævnte præcisering af begrebet klimahensyn i vejledningens afsnit 2, og bruger nu dette begreb konsekvent i afsnit 2 i stedet for at veksle mellem "klimahensyn" og "hensyn til klimabeskyttelse".

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har endvidere redigeret og uddybet afsnit 4 og 5 på side 5 i udkastet til vejledning, hvorefter afsnittene har følgende indhold:

"Udvidelsen af planlovens formålsbestemmelse giver ikke i sig selv mulighed for at fastsætte nye typer af bindende krav i lokalplanlægningen, herunder for at fastsætte lokalplanbestemmelser efter planlovens § 15, stk. 2 (lokalplankataloget), der alene er begrundet i klimahensyn og ikke tillige hviler på en af de sædvanlige planlægningsmæssige begrundelser, jf. planlovens § 15, stk. 1. Der kan f.eks. ikke fastsættes bestemmelser om bevaring af eksisterende bebyggelse alene med den begrundelse, at bevaring frem for nedrivning og nybyggeri kan forebygge udledning af drivhusgasser til gavn for klimaet.

3. Nationale interesser

3.1. Klimabeskyttelse som national interesse

Esbjerg Kommunes bemærker, at 'Klimabeskyttelse' er tilføjet som en national interesse i planloven, og dermed introduceret som et nyt begreb i planlægningen. Esbjerg Kommune foreslår at vejledningen tilføjes en forklaring/definition af udtrykket. For at undgå misforståelser, bør det være helt tydeligt, at det er klimaet, der skal beskyttes (klimaforebyggelse) og ikke beskyttelse som følge af klimaforandringer (klimatilpasning).

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) bemærker, at FRI's medlemmer ofte møder spørgsmål om, hvordan planloven påvirker grundejernes brugsret, hvis klimaforandringer medfører, at deres ejendom bliver omfattet af et nationalt interesseområde. Kan en kommune sikre transparens om risikoen for, at et område bliver omfattet af en national interesse? I givet fald kunne vejledningen med fordel beskrive dette.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at de nationale interesser vedrørende klimabeskyttelse er i indledningen til oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen (Plan- og Landdistriktsstyrelsen 2023) beskrevet som følger: "I 2023 er klimabeskyttelse tilføjet som en national interesse, som skal varetages i medfør af planloven. Kommunernes planlægning skal tage hensyn til udbygning med vindmøller og som noget nyt solcelleanlæg, da anlæggene er nødvendige for den landsdækkende energiforsyning og for den grønne omstilling."

I forhold til spørgsmålet om transparens i forhold til risikoen for, at et område bliver omfattet af en national interesse, så har kommunerne siden 2018 været forpligtede til at udpege områder, der kan blive udsat for oversvømmelse og erosion som følge af klimaforandringer mv., jf. klimatilpasning som national interesse. Der er ikke tilsvarende regler om udpegning af områder, der kan have relevans i forhold til klimabeskyttelse som national interesse.

I oversigten skelnes der mellem klimabeskyttelse og klimatilpasning. De nationale interesser i forhold til klimatilpasning er beskrevet under temaet Natur og miljø i oversigtens afsnit 2.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har på baggrund af høringen tilføjet de ovenfor citerede oplysninger vedrørende de nationale interesser i vejledningens afsnit 3.

3.2. Vindmøller og solceller i herregårds- eller godslandskaber

Danske Destinationer ser gerne, at vejledningen ikke alene fokuserer på herregårds- og godslandskaber, men også i højere grad inkluderer nationalparker, naturnationalparker og UNESCO-beskyttede naturområder i Danmark. Danske Destinationer opfordrer til, at vejledningen sikrer en helhedsorienteret tilgang, hvor natur- og landskabsbevaring integreres i den bæredygtige planlægning. Der bør indgå klare retningslinjer for, hvordan lokale interesser og bekymringer kan inddrages i planlægningsprocessen.

Faaborg-Midtfyn Kommune ser gerne, at det fremgår tydeligere, hvornår der er tale om et herregårds- eller godslandskab af en særlig kvalitet, hvor ministeren vil kunne fremsætte en indsigelse. Evt. med henvisning til kommunernes landskabskarakteranalyser.

Feriehusudlejernes Brancheforenings bemærkninger til vejledningen: Feriehusudlejernes Brancheforening finder det vigtigt, at der tænkes på, om der er turisme i et område og ikke placeres anlæg som f.eks. solcelleanlæg i landskaber, hvor de skæmmer.

Friluftsrådet bemærker, at der på side 9 står om herregårdslandskaber, at de giver oplevelsesværdi og forslår at tilføje, at det ofte forudsætter gode adgangsmuligheder for at få denne oplevelsesværdi.

Green Power Denmark opfordrer til at præcisere, hvornår der er tale om et herregårdslandskab eller godslandskab af særlig karakter. Det er uklart og nødvendigt for, at lovændringen gavner udbygningen af vedvarende energi. Green Power Denmark foreslår, at Plan- og Landdistriktsstyrelsen kortlægger og udpeger herregårds- og godslandskaber af særlig karakter.

I en proces, hvor herregårds- og godslandskaberne vurderes i forhold til om de er af særlig karakter, må det ikke betyde et generelt stop for alle de projekter, som måtte være foreslået i de berørte herregårds- og godslandskaber. Green Power Denmark vil derudover gerne opfordre til, at vejledningen også indeholder en passus om, at vedvarende energi er forudsætningen for at bekæmpe klimaforandringerne ved at understøtte en klimavenlig energiproduktion.

Green Power Denmark bemærker, at vejledningen ikke nævner, at flere VE-udviklere i dag også genskaber herregårdslandskaber. Dette bør have en positiv indvirkning på en vurdering af en ansøgning af et VE-projekt i et gods- og herregårdslandskab. Det gælder både for kommunens vurdering af, hvorvidt et VE-projekt kan etableres i et givent gods- eller herregårdslandskab, samt hvorvidt staten bør gøre indsigelse mod projektet. Green Power Denmark opfordrer til, at vejledningen også etablerer et positivt incitament for projekter, som søger at styrke eller genskabe kendetegn for et givent herregårdslandskab fx ved genskabning af alléer og genslyngning af vandløb.

Green Power Denmark bemærker, at etablering af vedvarende energi også kræver etablering af elnet- og lagringsinfrastruktur, og at vejledningen bør inkludere, at elnet- og lagringsinfrastruktur kan opføres i visse gods- og herregårdslandskaber. Det bør fremgå af vejledningen, at kommunen kan tage de samme hensyn til den elnetinfrastruktur, som både netselskaberne og Energinet opfører i forbindelse med lokalplanlægning for ”grøn” parkering.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at vejledningen har til formål at uddybe de planlovsændringer vedrørende klima, grøn omstilling og natur, som trådte i kraft henholdsvis den 1. juli 2023 og den 1. januar 2024, herunder den nye mulighed for at planlægge for opstilling af solceller og vindmøller i herregårds- og godslandskaber. Lovændringen omfatter derimod ikke en mulighed for planlægning for opstilling af vindmøller og solceller i nationalparker, naturnationalparker og UNESCO-beskyttede naturområder.

Muligheden for opstilling af solceller og vindmøller i herregårds- og godslandskaber gælder som hovedregel ikke, hvis det pågældende landskab kan karakteriseres som et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet.

Vejledningen beskriver i afsnittet om Vindmøller og solceller i herregårds- og godslandskaber side 9, hvad der indgår i vurderingen af, om herregårds- og godslandskaber er af en særlig kvalitet. Beskrivelsen svarer i det væsentlige til indholdet af lovforarbejderne og vurderes ikke på det nu foreliggende grundlag at kunne præciseres yderligere.

Planloven giver heller ikke Plan- og Landdistriktsstyrelsen mulighed for at udpege herregårds- og godslandskaber af en særlig kvalitet. Det er i første række kommunerne (som led i planlægningen) og i anden række Ministeriet for Grønt Trepert (som led i tilsynet med planlægningens overensstemmelse med nationale interesser), som skal foretage denne vurdering.

Som nævnt gælder muligheden for opstilling af solceller og vindmøller i herregårds- og godslandskaber som hovedregel ikke, hvis det pågældende landskab kan karakteriseres som et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet. Opstilling af VE-anlæg i de pågældende landskaber er således ikke udelukket. Det vil – som det også fremgår af vejledningen – være ministeren for byer og landdistrikters kompetence at afveje den nationale interesse i bevarelse af et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet over for den nationale interesse i udbygningen af vedvarende energi.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen gør opmærksom på, at en vejledning om planlægning for lokalplanpligtige solcelleanlæg i det åbne land har været i høring fra den 28. juni til den 30. august 2024. Den pågældende vejledning har til formål at hjælpe både kommunerne og solcelleopstillerne med at tage alle relevante forhold i betragtning, når de vil planlægge for solcelleanlæg i det åbne land. Solcellevejledningens kapitel 7. Kulturarv og landskab omtaler blandt andet, hvordan landskabshensyn skal varetages i planlægningen.

Offentlighedens adgang til naturen er reguleret i naturbeskyttelsesloven kapitel 4. Der henvises til Miljøstyrelsens Vejledning om adgang til naturen. Naturbeskyttelsesloven tilsigter særligt at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

De ovennævnte bemærkninger fra høringsparterne giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.

3.3. Stiftsøvrighedens indsigelsesret

KL bemærker, at formålet med indskrænkningen af stiftsøvrighedernes indsigelsesret til VE-anlæg inden for nærmere angivne afstande fra kirkerne var at give kommunerne en sikkerhed for, at der i forbindelse med planlægningen af VE-anlæg ikke kom en uventet indsigelse fra stiftsøvrighederne, så længe anlæggene ikke var inden for de angivne afstande. Denne usikker er jf. vejledningen stadigvæk til stede, da der lægges op til, at stiftsøvrighederne kan bede ministeren om at gøre indsigelse for projekter ud over afstandene.

Hvis muligheden for indsigelse af hensyn til stiftsøvrighedernes opmærksomheder stadigvæk er til stede, vil det fortsat betyde usikkerheder omkring evt. VE-projekter. KL finder det problematisk og vurderer ikke det er inden for intentionen med ændringen af planloven. KL mener, at der i vejledningen højere grad bør præciseres, hvilke kriterier der lægges vægt på, hvis ministeren vælger at følge ønske fra Stiftsøvrighedernes om indsigelse over for et VE-anlæg.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at med ændringen af planlovens § 29, stk. 3, er stiftsøvrighedens mulighed for selvstændigt at fremsætte indsigelse mod lokalplanlægning for solceller og vindmøller nu blevet fokuseret til områder inden for en nærmere defineret radius af kirkerne.

En afskæring af stiftsøvrighedens mulighed for at bede kirkeministeren om at gøre indsigelse på deres vegne vil kræve en ændring af planloven.

Det er en national interesse, at den kommunale planlægning tager hensyn til kirkerne som del af den danske kulturarv, da kirkerne er markante kulturhistoriske kendingsmærker i landskabet. I Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, 2023 er det beskrevet, hvad Kirkeministeriet og stiftsøvrigheden fører tilsyn med:

"Kommuneplaner skal indeholde retningslinjer med tilhørende udpegninger på kort over kirkebeskyttelsesområder omkring kirkerne, der skal sikre hensynet til kirkerne og det kirkeomgivende kulturmiljø og landskab. Hvis kommuner planlægger for ændret arealanvendelse, f.eks. til vindmøller og byudvikling, skal kommunerne tage hensyn til ind- og udsyn fra kirkerne. Kommuner skal i særlig grad varetage hensynet til kirkeomgivelserne inden for kirkebyggelinjen, andre udpegede kirkeomgivelser og hensynet til Provst Exner fredninger."

De ovennævnte bemærkninger fra høringsparterne giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.

4. Lokalplanlægning for "grøn" parkering

4.1. Parkeringspladser til el- og delebiler, ladestandere mv. og nul-parkering

Danmarks Frie AutoCampere bemærker, at risikoen for butiksdød i nul-parkeringsområder og fraflytning fra disse områder bør nævnes i vejledningen. Biler generelt – og andre transportformer - belaster klimaet mindst, når de holder stille eller kører fuldt udnyttede med maksimalt antal passagerer. Set fra et klimaperspektiv er det derfor vigtigt, at nogle parkeringspladser rummer muligheden for at sætte bilen – eller køretøjer i forskellige størrelser - i længere/lang tid og ikke langt herfra have muligheden for at fortsætte via fælles-transport/offentlig transport til f.eks. nul-parkeringsområder eller miljøzoner.

DI bemærker, at teksten i den blå boks på side 13 om alternative drivmidler og ladestanderbekendtgørelsen bør overføres til den egentlige tekst i vejledningen, da det er væsentligt for sammenhængen til anden lovgivning.

DI bemærker endvidere, at afsnittet på side 14, andet afsnit, om planlægning for nul-parkering bør udvides med en tekst om, at der stadig skal være en praktisk mulighed for varelevering, flyttebiler, håndværkerbiler etc.

Faaborg-Midtfyn Kommune spørger, om formuleringen om, at bestemmelsen i planlovens § 15, stk. 2, nr. 10, kan anvendes til at fastsætte antallet af parkeringspladser i et "nyt" byområde til nul (nul-parkering), betyder, at det ikke er hensigten, at der skal kunne planlægges for nul-parkering i eksisterende byområder

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) bemærker, at det i vejledningen med fordel beskrives, om kommunen ved planlægning for nul-parkering i et område bør/skal sikre adgang til offentlig transport med en rimelig frekvens.

Hvidovre Kommune ønsker, at der i vejledningens afsnit om "grøn" parkering bruges et mere beskrivende ord end "grøn", f.eks. "bæredygtig" eller lignende.

KL bemærker, at det i vejledningen fremgår, at "det ikke er hensigten, at planlægning for nul-parkering skal anvendes generelt i større, nye byudviklingsområder". **KL** savner her en uddybende redegørelse for dette udsagn og bemærker, at det skaber en uklarhed i forhold til, hvornår muligheden kan anvendes, og beror på en vurdering af, hvad "større, nye byudviklingsområder" omfatter.

Københavns Kommune bemærker, at det fremgår af udkast til vejledningen, at der i et lokalplanområde, hvor antallet af parkeringspladser fastsættes til nul, efter en konkret vurdering kan planlægges for arealer til standsning og/eller parkering ud over handicapparkering. Kommunen anbefaler, at det præciseres, hvordan dette reguleres i praksis.

Vejledningen præcisere, det ikke er hensigten, at planlægning for nul-parkering skal anvendes generelt i større, nye byudviklingsområder. Vejledningen redegør desuden for, hvad der nærmere ligger i "tilstrækkelige parkeringspladser". Det fremgår, at vurderingen af, hvornår et byudviklingsområde er for stort til, at det vil være hensigtsmæssigt at fastsætte antallet af parkeringspladser til nul, vil afhænge af de konkrete forhold, herunder den øvrige planlægning for området. Kommunen anbefaler, at det i afsnittet præciseres, hvad de ovenfor nævnte konkrete forhold kan omfatte. Det bør fx fremgå, at hvis et byudviklingsområde etableres med højklassificeret kollektiv trafikbetjening, cykelinfrastruktur med

supercyklestier, god cykelparkering, der sikrer mobiliteten for et samlet byudviklingsområde samt giver tilstrækkelige alternativer til brugen af bilen, så understøtter det, at byudviklingsområdet kan planlægges med nulparkering.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har i vejledningen præciseret, at planlovens formulering om "parkeringspladser til forskellige anvendelser" omfatter både motoriserede og ikke-motoriserede køretøjer, herunder både biler og cykler.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at lokalplaner som udgangspunkt ikke indebærer handlepligt, og at en hidtidig lovlig anvendelse af et område eller en bebyggelse kan fortsætte uanset bestemmelser i en senere lokalplan. Lokalplanbestemmelser om nul-parkering vil derfor have størst gennemslagskraft i nye byområder, men muligheden for at fastsætte sådanne bestemmelser er ikke begrænset til sådanne områder. Vejledningen er derfor blevet omformuleret således, at det nu fremgår, at planlovens § 15, stk. 2, nr. 10, bl.a. kan anvendes til at fastsætte antallet af parkeringspladser "i et lokalplanområde" – i stedet for "i et nyt byområde" – til nul.

Det vil være op til kommunerne at sikre en hensigtsmæssig udvikling i de enkelte bydele og lokalområder, herunder at der er tilstrækkelige parkeringspladser til boliger, butikker, arbejdspladser m.v. Hvad der nærmere ligger i "tilstrækkelige parkeringspladser", og hvornår et byudviklingsområde er for stort til, at det vil være hensigtsmæssigt at fastsætte antallet af parkeringspladser til nul, vil – som det fremgår af vejledningen – afhænge af de konkrete forhold, herunder den øvrige planlægning for området.

På baggrund af høringsen har Plan- og Landdistriktsstyrelsen i vejledningen efter sætningen "Der er i øvrigt ikke noget til hinder for, at der i et lokalplanområde, hvor antallet af parkeringspladser i øvrigt fastsættes til nul, efter en konkret vurdering, kan planlægges for visse arealer til standsning og/eller parkering ud over handicapparkering." tilføjet følgende sætning: "Det kan f.eks. være i form af såkaldte lommer eller båse til af- og pålæsning. På offentlig vej kræver etablering af sådanne lommer eller båse politiets samtykke, jf. færdselslovens § 92, stk. 1, og evt. også § 100, stk. 1."

De ovennævnte bemærkninger fra høringsparterne giver ikke herudover anledning til ændringer i vejledningen.

5. Bynatur

5.1. Begrønningsprocent i kommuneplanen

Esbjerg Kommune bemærker, at de anser muligheden for at fastsætte en minimumsandel grønne arealer, som en stor fordel der kan bidrage positivt til den fremtidige planlægning. Samtidig med at metodefriheden fastholdes, vil Esbjerg Kommune gerne henstille til, at vejledningen indeholder eksempler på, hvordan en begrønningsprocent kan beregnes og hvilke niveauer der kan arbejdes med, både overordnet i kommuneplaner og mere konkret i lokalplaner. Dette både for at opnå mere ensretning på tværs af landet uden 98 forskellige beregningsmetoder, men også for at kickstarte det nye styringsredskab og få det bredt hurtigt muligt ud i de forskellige kommuner.

Faaborg-Midtfyn Kommune bemærker, at det beskrives, at kommunerne har metodefrihed i forhold til fastsættelse af en begrønningsprocent, men det ville være godt med nogle konkrete eksempler eller henvisning til relevante værktøjer, fx biofaktor, for at hjælpe kommunerne på vej.

Hvidovre Kommune ønsker eksempler på bestemmelser om bynatur i lokalplaner, jf. planlovens § 11 b, stk. 4.

KL finder det meget positivt, at der i vejledningen lægges vægt på kommunernes metodefrihed ift. fastsættelse af begrønningsprocenter. Der kunne dog med fordel gives eksempler på hvordan en begrønningsprocent kan beregnes.

Københavns Kommune anbefaler, at vejledningens tekst, som er kortfattet og præcis om planlovsændringerne, tilføjes eksempler, der tydeliggør mulighederne for anvendelse.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at planloven nu giver kommunerne mulighed for at fastsætte en minimumsprocent for andelen med grønne arealer til brug for efterfølgende lokalplanlægning.

Som det fremgår af vejledningen kan kommunerne i forbindelse med fastsættelse af en begrønningsprocent definere konkret, hvad begrønningsprocenten skal vurderes ud fra i de enkelte områder, herunder om der eksempelvis også kan medregnes begrønning af facader og tage. Der er med andre ord metodefrihed og derved mulighed for i de enkelte kommuner at fastsætte et ambitionsniveau, som efter kommunalbestyrelsens vurdering er passende.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har ikke aktuelle planer om at udarbejde eller samle eksempler på fastsættelse af begrønningsprocent.

De ovennævnte bemærkninger fra høringsparterne giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.

5.2. Naturforhold og grønne arealer i lokalplaner

Hvidovre Kommune ønsker, at "Grønne arealer" erstattes af "beplantede arealer" i teksten. Hvidovre Kommune bruger farven grøn som krav til for eksempel kunstgræsbaner og mener, at det kan det skabe forvirring at ordet "grøn" bliver brugt med vidt forskellige betydninger.

Danske Havne foreslår et ekstra afsnit i vejledningens kapitel om Naturforhold og grønne arealer i lokalplaner om prioriteret brug af genanvendelige råstoffer og materialer ved terrænregulering og klimatilpasningsprojekter i kommunerne. Danske Havne oplever, at der mangler fokus på opgaven med øget kommunal brug af sekundære/genanvendelige råstoffer, og at det derfor vil gøre en positiv forskel at få det nye kriterie med i vejledningen.

Danske Havne foreslår at et muligt krav fx kan indsættes i Planlovens § 15, stk. 2, nr. 12 og 14: Stk. 2. I en lokalplan kan der optages bestemmelser om:[...] 12) udformning, anvendelse og vedligeholdelse af ubebyggede arealer, herunder terrænregulering, hegnforhold, naturforhold, bevaring af beplantning og beplantningsforhold i øvrigt.

Friluftsrådet bemærker, at det er positivt at myndighederne har muligheden for at formulere krav i lokalplaner om etablering af specifikke naturarealer bl.a. for at fremme etablering af mere bynatur. Dette kan med fordel suppleres med en opfordring om, at der også planlægges for, at disse arealer skal rumme mulighed for friluftsliv. I forbindelse med muligheden for styrkelse af naturens betingelser kan også indtænkes nye og forbedre adgangsmuligheder i områder der betragtes som overgangszoner.

KL savner vejledning i, hvordan der kan stilles krav til beplantning mm. er udført inden ibrugtagning for større parcelhusområder. Det er en problemstilling kommunerne allerede har, men som udvides som følge af de nye muligheder.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at det fremgår af planloven, at de fællesanlæg, som kan kræves tilvejebragt som betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse, blandt andet kan bestå af grønne arealer. Grønne arealer er et begreb, som bruges i planloven og derfor bruges den samme betegnelse i vejledningen.

Vejledningen har til formål at uddybe de planlovsændringer vedrørende klima, grøn omstilling og natur, som trådte i kraft henholdsvis den 1. juli 2023 og den 1. januar 2024. Vejledningen indeholder derfor f.eks. ikke nærmere vejledning om, hvordan bestemmelser om fællesanlæg kan udformes i forbindelse med udvikling af større boligområder.

Med den gældende planlov er det ikke muligt at bestemme i en lokalplan at materialer skal være genbrugte. Danske Havnes forslag om krav i planloven til brug af genanvendelige råstoffer og materialer ved terrænregulering og klimatilpassningsprojekter vil derfor kræve en ændring af lovgivningen.

Offentlighedens adgang til natur er reguleret i naturbeskyttelsesloven kapitel 4. Naturbeskyttelsesloven tilsigter særligt at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

De ovennævnte bemærkninger fra høringsparterne giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.

5.3. Byhaver som midlertidig anvendelse

DI bemærker at, kapitlet om byhaver som midlertidig anvendelse på side 19 bør indeholde et afsnit om, hvad der sker, hvis arealerne opnår bevaringsstatus via naturbeskyttelsesloven eller via Habitatdirektivet.

Friluftsrådet bemærker, at i indledningen til vejledningen understreges vigtigheden af adgang til natur, og at der er behov for at sikre adgang til natur i byerne. Friluftsrådet er enig i denne betragtning og så derfor gerne, at adgang behandles specifikt i selve vejledningen, hvor adgang slet ikke er nævnt. I vejledningen er der i stedet et afsnit om byhaver til rekreation, men det opfylder næppe befolkningens behov for adgang til natur. Friluftsrådet opfordrer til at vejledningen tilføjes at kapitel om adgang og friluftsliv.

Hvidovre Kommune ønsker inspiration og eksempler på byhaver, jf. planlovens § 19, stk. 1.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at kommunerne med virkning fra 1. januar 2024 har fået ny mulighed for at planlægge for midlertidig anvendelse af arealer i byzone, herunder midlertidige byhaver. De pågældende arealer kan f.eks. være tidligere industriområder eller jernbanearealer, nedlagte skoler og institutioner eller andre arealer, som i kommuneplanen er udlagt som byzonearealer.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at vejledningen har til formål at uddybe de planlovsændringer vedrørende klima, grøn omstilling og natur, som trådte i kraft henholdsvis den 1. juli 2023 og den 1. januar 2024. Derfor indeholder vejledningen ikke eksempler på byhaver. Det er af samme årsag, at der ikke er et kapitel om offentlighedens adgang til naturen og friluftsliv i vejledningen. Offentlighedens adgang til natur er reguleret i naturbeskyttelsesloven.

Det er derfor heller ikke fokus for vejledningen, at beskrive hvordan det evt. håndteres at arealerne opnår bevaringsstatus via naturbeskyttelses loven eller via Habitatdirektivet.

De ovennævnte bemærkninger fra høringsparterne giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.

6. Planlægning for klimatilpasningstiltag

Danske Havne finder det oplagt, at kommunerne ved planlægning for afværgeforanstaltninger til klimatilpasning i lokalplaner faciliterer brug af klimavenlige og sekundære råstoffer, bl.a. lokalt opgravede havnesedimenter.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at en sådan planlægning vil kræve ændring af planloven.

Den ovennævnte bemærkning fra Danske Havne giver anledning til ændringer i vejledningen.

DI ser gerne, at vejledningen fremfører, at der ikke bør planlægges for byområder på "klimatruede" arealer, og at det derfor kun undtagelsesvis bør være nødvendigt at etablere afværgetiltag.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) foreslår, at vejledningen nævner, at det er økonomisk og ressourcemæssigt dyrt at udvikle på arealer, der kan blive udsat for oversvømmelse eller erosion. Og hvis en kommune ønsker dette, bør det beskrives, hvilke afværgeforanstaltninger, som der bør indtænkes.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker samlet til de to ovennævnte bemærkninger fra DI og FRI, at vejledningen om klima og bæredygtighed i planlægningen har til formål at uddybe de planlovsændringer vedrørende klima, grøn omstilling og natur, som trådte i kraft henholdsvis den 1. juli 2023 og den 1. januar 2024, og ikke at vejlede generelt om planlægning for klimatilpasning. Bemærkningerne giver derfor ikke anledning til ændringer i vejledningen om klima og bæredygtighed i planlægningen.

Generel vejledning om planlægning for klimatilpasning findes i "Vejledning i planlægning for forebyggelse af oversvømmelse og erosion", som Bolig- og Planstyrelsen (nu Plan- og Landdistriktsstyrelsen) har udarbejdet i samarbejde med en række andre myndigheder, senest i en version fra 2022.

De ovennævnte bemærkninger fra høringsparterne giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.

Hvidovre Kommunes ønsker eksempler på hvordan klimatilpasning uden for lokalplanområdet kan indgå i bestemmelse i lokalplanen, jf. planlovens § 15, stk. 2. nr. 22.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at det fremgår af afsnit 6 i vejledningen, at hvis etablering af afværgeforanstaltninger uden for et lokalplanområde udløser lokalplanpligt, jf. planlovens § 13, stk. 2, skal lokalplanen være vedtaget og afværgeforanstaltninger være etableret, før der kan gives ibrugtagningstilladelse til det byggeri mv., som skal sikres mod oversvømmelse eller erosion.

Det fremgår også af vejledningen, at lokalplaner for nye byzonearealer, tekniske anlæg mv., der forudsætter lokalplanpligtige afværgeforanstaltninger, skal henvises til den relevante lokalplan, der åbner mulighed for den eller de ønskede afværgeforanstaltning(er).

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har ikke aktuelle planer om at udarbejde eller samle eksempler på, hvordan afværgeforanstaltninger uden for lokalplanområdet kan indgå i lokalplanbestemmelser.

Den ovennævnte bemærkning fra Hvidovre Kommune giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.

KL bemærker, at der eksisterer en ældre Vejledning om klimalokalplaner fra 2013 (VEJ nr. 9971 af 20/02/2013). KL bemærker, at det er uhensigtsmæssigt, at der er flere gældende vejledninger om de samme forhold. Elementer fra den ældre vejledning, der fortsat er relevante, bør derfor indskrives i den nye vejledning, så den gamle kan aflyses.

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen vil afklare om vejledningen om klimalokalplaner fra 2013 (VEJ nr. 9971 af 20/02/2013) bør ophæves/aflyses.

Den ovennævnte bemærkning fra KL giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.

Københavns Kommune anbefaler, at præciserer begrebet "samfundsøkonomiske tab". Begrebet "samfundsøkonomiske tab" er ikke brugt i lovforarbejderne men anvendes i sektorlovgivningen for spildevand.

I vejledningsudkastet henvises til, at der i lokalplaner skal optages bestemmelser om afværgeforanstaltninger og om, hvorvidt afværgeforanstaltninger skal etableres før ibrugtagning af det, som skal sikres mod oversvømmelse og erosion. Det er imidlertid ikke planlovens § 15, stk. 10, men i stedet planlovens § 15, stk. 11, der forudsætter dette. Planlovens § 15, stk. 11 henviser desuden til planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 18, hvilket gør at § 15, stk. 11 fungerer som en pendant til kravet om retningslinjer i kommuneplaner.

Det fremgår af vejledningsudkastet at kommunen i lokalplaner kan betinge ibrugtagning af det, som skal sikres mod oversvømmelse af, at der etableres afværgeforanstaltninger. Her henvises til planlovens § 15, stk. 2, nr. 22. Planlovens § 15, stk. 2, nr. 22 henviser imidlertid ikke til den ovenfor nævnte § 15, stk. 11. Det er uklart, hvad sammenhængen mellem de to bestemmelser er, og om § 15, stk. 2, nr. 22 kun kan anvendes i forlængelse af § 15, stk. 11 (og dermed kun i forlængelse af planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 18).

Kommentar:

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker at, formuleringen om, at kommunerne skal planlægge for sikring af nye byområder m.v. mod oversvømmelse og erosion for at undgå samfundsøkonomiske tab, indgår i pkt. 3.1.5.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 62 fremsat den 26. oktober 2023. Begrebet samfundsøkonomisk tab indgår ikke i planlovens bestemmelser, og – som påpeget af Københavns Kommune – heller ikke i lovforslagets specielle bemærkninger (lovbemærkningerne til de enkelte bestemmelser). Plan- og Landdistriktsstyrelsen finder derfor ikke grundlag for at uddybe begrebet i vejledningen.

Henvisningen i vejledningens afsnit 2, side 23 er rettet fra planlovens § 15, stk. 10 til planlovens § 15, stk. 11.

Sammenhængen mellem planlovens § 15, stk. 2, nr. 22, § 15, stk. 11, og § 11 a, stk. 1, nr. 18, er ikke ændret ved udvidelsen af § 15, stk. 2, nr. 22, til også at omfatte afværgeforanstaltninger uden for lokalplanområdet.

Planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 18 bestemmer, at kommuneplanen skal indeholde retningslinjer for udpegning af områder, der kan blive udsat for oversvømmelse eller erosion, og for etablering af afværgeforanstaltninger til sikring mod oversvømmelse eller erosion ved planlægning af byudvikling, særlige tekniske anlæg, ændret arealanvendelse m.v. i de udpegede områder.

Planlovens § 15, stk. 2, nr. 22, giver kommunerne mulighed for i lokalplaner at stille krav om etablering af afværgeforanstaltninger – nu også uden for lokalplanområdet – som en betingelse for ibrugtagning af det byggeri mv., som skal sikres mod oversvømmelse eller erosion.

Planlovens § 15, stk. 2, nr. 22, indeholder ikke – og indeholdt heller ikke i sin oprindelige version eller i lovbemærkningerne hertil – en udtrykkelig henvisning til planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 18.

Planklagenævnet ses ikke at have taget stilling til spørgsmålet, om, hvorvidt § 15, stk. 2, nr. 22, også kan anvendes uden for de områder, der formelt er udpeget som fareområder i henhold til § 11 a, stk. 18.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen finder derfor ikke grundlag for at udtale herom. For ikke at give indtryk af stillingtagen til spørgsmålet, er sætningen "I den forbindelse kan kommunen i lokalplaner betinge ibrugtagning ..." ændret til "Kommunen kan i lokalplaner betinge ibrugtagning ...". De ovennævnte bemærkninger fra Københavns Kommune giver herudover ikke anledning til ændringer i vejledningen.

Københavns Kommune anbefaler, at vejledningen tilføjes eksempler på, i hvilke tilfælde der kan indgås udbygningsaftaler mellem grundejer og kommune om afholdelse af udgifter til fysiske infrastrukturanlæg, herunder afværgeforanstaltninger til forebyggelse af oversvømmelse eller erosion. Der efterly-

ses eksempler på, hvornår sådanne udbygningsaftaler kan blive aktuelle – særligt, hvis man med lokalplanlægningen i henhold til planlovens § 15, stk. 2, nr. 22 indsætter bestemmelser om krav til etablering af afværgeforanstaltninger på grunden (som betingelse for ibrugtagning), som bygherre/grundejer således allerede er forpligtet til at etablere på grunden.

Kommentar

Plan- og Landdistriktsstyrelsen bemærker, at adgangen for kommuner til at indgå udbygningsaftaler med grundejere om, at grundejeren helt eller delvist skal udføre eller afholde udgifterne til fysiske infrastrukturanlæg er ikke ny, men alene udvidet pr. 1. januar 2024, så afværgeforanstaltninger også falder ind under begrebet fysiske infrastrukturanlæg i planlovens § 21 c. Betingelserne for at indgå udbygningsaftaler er uændrede. De er nærmere beskrevet i afsnit 4 i Naturstyrelsens "Vejledning om afholdelse af udgifter til fysiske infrastrukturanlæg" fra 2014. Plan- og Landdistriktsstyrelsen har ikke aktuelle planer om at udarbejde eller samle eksempler på udbygningsaftaler om afværgeforanstaltninger.

De ovennævnte bemærkninger fra Københavns Kommune giver ikke anledning til ændringer i vejledningen.